

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Факультет медичний

Кафедра сімейної медицини та поліклінічної терапії

**Силабус навчальної дисципліни
«Менеджмент ожиріння в практиці сімейного лікаря»**

Обсяг навчальної дисципліни	Загальна кількість годин на дисципліну: 90 годин, 3,0 кредити. Вибіркова дисципліна. Семестри: XI – XII. 6 рік навчання.
Дні, час, місце проведення навчальної дисципліни	За розкладом занять. Кафедра сімейної медицини та поліклінічної терапії Одеса, вул. Пішонівська 1, Приміщення бази кафедри сімейної медицини та поліклінічної терапії, 5 поверх.
Викладач (-і)	Доцент: к.мед.н. Циунчик Ю.Г., PhD Лагода Д.О., PhD Бажора Я.І., Асистенти: Назарян В.М., Миргород А.В.
Контактна інформація	Довідки за телефонами: Данильчук Галина Олександрівна, завуч кафедри 097 305 4035 Циунчик Юлія Геннадіївна, відповідальна за організаційно-виховну роботу зі здобувачами на кафедрі 050 333 5888 E-mail: galina.danylchuk72@gmail.com Очні консультації: з 14.00 до 17.00 кожного четверга, з 9.00 до 14.00 кожної суботи Онлайн - консультації: з 16.00 до 18.00 кожного четверга, з 9.00 до 14.00 кожної суботи. Посилання на онлайн - консультацію надається кожній групі під час занять окремо.

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися аудиторно (очно).

Під час дистанційного навчання комунікація здійснюється через платформу Microsoft Teams, а також через листування електронною поштою, месенджери Viber або Telegram (через створені у Viber або Telegram групи для кожної групи, окремо через старосту групи).

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення дисципліни –менеджмент, діагностика, лікування, профілактика розвитку надмірної маси тіла та ожиріння у дітей та дорослих.

Пререквізити і постреквізити дисципліни (місце дисципліни в освітній програмі)

Пререквізити: українська мова (за професійним спрямуванням), іноземна мова (за професійним спрямуванням), латинська мова та медична термінологія, медична та біологічна фізика, анатомія людини, гістологія, фізіологія, безпека життєдіяльності; патоморфологія, патофізіологія, фармакологія, кардіологія, ендокринологія.

Постреквізити: загальна практика – сімейна медицина, внутрішня медицина, кардіологія, гастроентерологія, ендокринологія, інфекційні хвороби, епідеміологія та принципи доказової медицини, анестезіологія та інтенсивна терапія, екстрена та невідкладна медична допомога.

Мета дисципліни: поглиблення, розширення й конкретизація здобувачем вищої освіти знань і формування елементів професійних компетентностей в галузі менеджменту, діагностики, лікування, профілактики розвитку надмірної маси тіла та ожиріння у дітей та дорослих, удосконалення навичок і компетентностей, набутих при вивченні курсу, а також перевірка ефективності та якості їхнього засвоєння.

Завдання дисципліни:

1. Набуття знань та навичок з своєчасного виявлення та діагностики надмірної маси тіла та ожиріння у дорослих та дітей.
2. Удосконалення навичок обґрунтування клінічного діагнозу ожиріння та надмірної маси тіла, диференційної діагностики ожиріння різної етіології, складання плану лабораторних та інструментальних досліджень.
3. Поглиблення знань щодо профілактики розвитку ожиріння та надмірної маси тіла у дітей та дорослих.
4. Конкретизація знань та навичок щодо визначення тактики корекції та лікування надмірної маси тіла та ожиріння у дорослих та дітей, профілактики ускладнень ожиріння.
5. Розширення знань та вмій з оцінки прямих і побічних ефектів основних препаратів для лікування й профілактики ожиріння, а також ефективності та безпеки лікарських препаратів, враховуючи особливості клінічного перебігу та супутні захворювання.
6. Удосконалення знань та навичок щодо ролі сімейного лікаря у веденні пацієнтів з надмірною масою тіла та ожирінням.

Очікувані результати:

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

Знати:

- основи етіології та патогенезу надмірної маси тіла та ожиріння
- класифікацію ожиріння за типами, видами та ступенем ожиріння
- методи діагностики надмірної маси тіла та ожиріння у дорослих та дітей
- принципи профілактики та лікування ожиріння
- сучасні методи корекції та лікування ожиріння, психологічні та поведінкові втручання в курації ожиріння
- основи менеджменту сімейним лікарем надмірної маси тіла та ожиріння у дорослих та дітей

Вміти:

- проводити вимірювання, необхідні для визначення ступеня ожиріння
- оцінювати фактори ризику, симптоми, причини, харчові звички, що лежать в основі розвитку надмірної маси тіла та ожиріння, виявляти наявність коморбідностей
- інтерпретувати дані основних лабораторних та інструментальних досліджень у пацієнтів із ожирінням
- проводити диференційну діагностику та обґрунтовувати клінічний діагноз ожиріння
- визначати тактику лікування та методи профілактики ожиріння
- вести медичну документацію

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форми і методи навчання

Дисципліна буде викладатися у формі практичних занять (30 аудиторних годин); організації самостійної роботи здобувача (60 годин).

Методи навчання: бесіда, рольові ігри, вирішення клінічних ситуаційних задач, тестів, обговорення принципів роботи з різними видами глюкометрів, самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, самостійна робота з банком тестових завдань.

Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Надмірна маса тіла та ожиріння. Визначення. Епідеміологія. Етіологія. Класифікація. Діагностика.

Визначення понять надмірна маса тіла, ожиріння. Причини та фактори ризику розвитку надмірної маси тіла та ожиріння. Розповсюдженість. Класифікація ожиріння. Вимірювання, необхідні для визначення ступеня ожиріння. Диференційна діагностика ожиріння. Ускладнення ожиріння.

Тема 2. Фізична активність пацієнтів, які живуть з ожирінням.

Підходи до зміни фізичної активності та модифікації способу життя пацієнтів з надмірною масою тіла та ожирінням. Види фізичної активності, її вплив на здоров'я.

Тема 3. Дієта пацієнтів, які живуть із ожирінням.

Основні принципи дієтотерапії, характеристики дієти для людей, що живуть із ожирінням. Здорова харчова поведінка. Вплив контрольованого зниження ваги на різні чинники ризику ожиріння.

Тема 4. Новітні фармакологічні методи лікування ожиріння.

Класифікація та механізм дії фармакологічних препаратів, що використовуються для лікування ожиріння. Показання та протипоказання до призначення новітніх фармакологічних препаратів проти ожиріння. Оцінка ефективності, безпеки та побічних ефектів основних препаратів для лікування й профілактики ожиріння.

Тема 5. Коморбідна патологія у пацієнтів із ожирінням.

Цукровий діабет та ожиріння. Захворювання дихальної системи та ожиріння. Перебіг серцево-судинних захворювань на фоні ожиріння. Перебіг шлунково-кишкових захворювань та захворювань печінки на фоні ожиріння. Хвороби кістково-м'язової системи та ожиріння. Порушення сечостатевої системи у жінок та ожиріння.

Тема 6. Профілактика ожиріння у дорослих.

Первинна, вторинна та третинна профілактика ожиріння. Вплив шкідливих звичок на ожиріння. Вагітність та гестаційний набір маси тіла, утримання ваги після пологів. Психологічні та поведінкові втручання в курації ожиріння.

Тема 7. Профілактика ожиріння у дітей.

Скринінг ожиріння у дітей. Етіологія ожиріння у дітей. Фактори ризику. Диференційна діагностика. Методи профілактики ожиріння у дітей.

Тема 8. Лікування ожиріння у дітей.

Загальні принципи та методи лікування ожиріння у дітей. Медикаментозні та немедикаментозні підходи до ведення пацієнтів дитячого віку з ожирінням.

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. Вороненко Ю.В., Шекера О.Г., Хімiон Л.В. та iн. Актуальнi питання внутрiшнiх хвороб у практицi сiмейного лiкаря. – Видавничий дiм Заславський. -К., 2018. – 600 с.
2. Внутрiшнi хвороби: у 2 частинах. Пiдручник / Л.В. Глушко, С.В. Федоров, I.М. Скрипник та iн. Видавництво «Медицина», Киiв, 2019, 584 с.
3. Внутрiшнi хвороби. Пiдручник, заснований на принципах доказової медицини. Видавництво«Medycyna», 2019, С.1632
4. Вороненко Ю.В., Шекера О.Г., Долженко М.М. та iн. Актуальнi питання серцево-судинних хвороб у практицi сiмейного лiкаря. – Видавничий дiм Заславський. – К., 2017. – 414 с.
5. Методи дiагностики в клiнiцi внутрiшньої медицини: навчальний посiбник / А.С. Свiнцицький. Видавництво «Медицина», Киiв, 2019. С. 1008
6. Захворювання дихальної, iмунної та серцево-судинної систем / Вiталiй Кривенко – Киiв: Бiблiотечка практикуючого лiкаря, 2019. – 360с.
7. Медицина невідкладних станiв: Екстрена (швидка) медична допомога: Пiдручник для мед. ВНЗ IV р.а. Затверджено МОН / I.С. Зозуля, В.І. Боброва, Г.Г. Роцiн та iн.; за ред. I.С. Зозулі. — 3-тє вид., перероб. i доп. — К., 2017. — 960 с.
8. Пропедевтика внутрiшньої медицини: Пiдручник для мед. ВНЗ III—IV р.а. — 5-тє вид. Дopusчено МОЗ / За ред. О.Г. Яворського. — К., 2018.
9. Сiмейна медицина в 3 книгах - К1: Загальнi питання сiмейної медицини: Пiдручник для студентiв вищих медичних навчальних закладiв 4 рiвня акредитацiї. Затверджено Мiнiстерством освiти i науки України. Рекомендовано вченою радою НМУ iменi О.О.Богомольця/ Автори О.М. Гирiна, О.М. Пасiешвiлi - Киiв, 2016.

Додаткова

1. «Внутрiшнi хвороби. Пiдручник, заснований на принципах доказової медицини 2018/19». Практична медицина, Кракiв, Польща. 2018 –1632с.

ОЦIНЮВАННЯ

Форми i методи поточного контролю: усне опитування, тестування, розв'язання ситуацiйних клiнiчних завдань, оцiнювання активностi на заняттi.

Поточний контроль: усне опитування, тестування, оцiнювання виконання практичних навичок, оцiнювання комунiкативних навичок пiд час рольової гри, розв'язання ситуацiйних клiнiчних завдань, оцiнювання активностi на заняттi.

Пiдсумковий контроль: залiк

Оцiнювання поточної навчальної дiяльностi на практичному заняттi:

1. Оцiнювання теоретичних знань з теми заняття:
 - методи: опитування, вирiшення ситуацiйної клiнiчної задачi
 - максимальна оцiнка – 5, мiнiмальна оцiнка – 3, незадовiльна оцiнка – 2.
2. Оцiнка практичних навичок та манiпуляцiй з теми заняття:
 - методи: оцiнювання правильностi виконання практичних навичок
 - максимальна оцiнка – 5, мiнiмальна оцiнка – 3, незадовiльна оцiнка – 2.
3. Оцiнювання роботи iз пацiєнтом з теми заняття:
 - методи: оцiнювання: а) комунiкативних навичок спiлкування з пацiєнтом та його батьками, б) правильностi призначення та оцiнки лабораторних та iнструментальних дослiджень, в) дотримання алгоритму проведення диференцiального дiагнозу, г) обгрунтування клiнiчного дiагнозу, д) складання

- плану лікування;
- максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті

Оцінка	Критерії оцінювання
«5»	Здобувач вільно володіє матеріалом, бере активну участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, впевнено демонструє знання під час інтерпретації даних лабораторних досліджень, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
«4»	Здобувач добре володіє матеріалом, бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, під час інтерпретації даних лабораторних досліджень робить деякі помилки, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
«3»	Здобувач недостатньо володіє матеріалом, невпевнено бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, під час інтерпретації даних лабораторних досліджень робить суттєві помилки.
«2»	Здобувач погано володіє матеріалом, не бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, в інтерпретації даних лабораторних досліджень.

Залік виставляється здобувачу, який виконав усі завдання робочої програми навчальної дисципліни, приймав активну участь у практичних заняттях та має середню поточну оцінку не менше ніж 3,0 і не має академічної заборгованості.

Залік здійснюється: на останньому занятті – при цикловій системі навчання. Оцінка за залік є середньоарифметичною за всіма складовими за традиційною чотирибальною шкалою і має величину, яка округлюється за методом статистики з двома десятковими знаками після коми.

Отриманий середній бал за навчальну дисципліну для здобувачів, які успішно опанували робочу програму навчальної дисципліни, конвертується з традиційної чотирибальної шкали у бали за 200-бальною шкалою, як наведено у таблиці:

Таблиця конвертації традиційної оцінки у багатобальну шкалу

Традиційна чотирибальна шкала	Багатобальна 200-бальна шкала
Відмінно («5»)	185 – 200
Добре («4»)	151 – 184
Задовільно («3»)	120 – 150
Незадовільно («2»)	Нижче 120

Багатобальна шкала (200-бальна шкала) характеризує фактичну успішність кожного здобувача із засвоєння освітньої компоненти. Конвертація традиційної оцінки (середній бал за навчальну дисципліну) в 200-бальну виконується інформаційно-технічним відділом Університету.

Відповідно до отриманих балів за 200-бальною шкалою, досягнення здобувачів оцінюються за рейтинговою шкалою ECTS. Подальше ранжування за рейтинговою шкалою ECTS дозволяє оцінити досягнення здобувачів з освітньої компоненти, які

навчаються на одному курсі однієї спеціальності, відповідно до отриманих ними балів.

Шкала ECTS є відносно-порівняльною рейтинговою, яка встановлює належність здобувача до групи кращих чи гірших серед референтної групи однокурсників (факультет, спеціальність). Оцінка «А» за шкалою ECTS не може дорівнювати оцінці «відмінно», а оцінка «В» – оцінці «добре» тощо. При конвертації з багатобальної шкали межі оцінок «А», «В», «С», «D», «Е» за шкалою ECTS не співпадають з межами оцінок «5», «4», «3» за традиційною шкалою. Здобувачі, які одержали оцінки «FX» та «F» («2») не вносяться до списку здобувачів, що ранжуються. Оцінка «FX» виставляється здобувачам, які набрали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але яким не зарахований підсумковий контроль. Оцінка «F» виставляється здобувачам, які відвідали усі заняття з дисципліни, але не набрали середнього балу (3,00) за поточну навчальну діяльність і не допущені до підсумкового контролю.

Здобувачі, які навчаються на одному курсі (однієї спеціальності), на підставі кількості балів, набраних з дисципліни, ранжуються за шкалою ECTS таким чином:

Конвертація традиційної оцінки з дисципліни та суми балів за шкалою ECTS

Оцінка за шкалою ECTS	Статистичний показник
A	Найкращі 10% здобувачів
B	Наступні 25% здобувачів
C	Наступні 30% здобувачів
D	Наступні 25% здобувачів
E	Наступні 10% здобувачів

Можливість і умови отримання додаткових (бонусних) балів: не передбачено.

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Самостійна робота передбачає підготовку до практичних занять.

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

- пропуски занять з неповажних причин відпрацьовуються за розкладом черговому викладачу.
- пропуски з поважних причин відпрацьовуються за індивідуальним графіком з дозволу деканату.

Політика щодо академічної доброчесності:

Обов'язковим є дотримання академічної доброчесності здобувачами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг

- у науковій роботі;
- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікронавушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);
- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної доброчесності здобувачі можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання контрольної роботи, оцінки на занятті, заліку тощо;
- повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, заліку тощо);
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові індивідуальні завдання, контрольні роботи, тести тощо);
- проведення додаткової перевірки інших робіт авторства порушника.

Політика щодо відвідування та запізнь

Форма одягу: медичний халат, який повністю закриває верхній одяг, або лікарська піжама, шапочка, маска, змінне взуття.

Обладнання: зошит, ручка.

Стан здоров'я: здобувачі хворі на гострі інфекційні захворювання, у тому числі на респіраторні хвороби, до заняття не допускаються.

Здобувач, який спізнився на заняття, може бути на ньому присутній, але якщо в журналі викладач поставив «нб», він повинен його відпрацювати у загальному порядку.

Використання мобільних пристроїв

Мобільні пристрої можуть бути застосовані здобувачами з дозволу викладача, якщо вони потрібні для виконання завдання.

Поведінка в аудиторії

Поведінка здобувачів та викладачів в аудиторіях має бути робочою та спокійною, суворо відповідати правилам, встановленим Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в Одеському національному медичному університеті, у відповідності до Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти Одеського національного медичного університету, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній та освітній роботі здобувачів вищої освіти, науковців та викладачів Одеського національного медичного університету.